

UITVOERINGSPROGRAMMA

Recreatie & Toerisme

Wormerland 2022-2028

Ontdek het landschap, de verhalen en de parels

Inhoud

Inleiding en structuur

Hoofddoel	4
Totstandkoming Uitvoeringsprogramma & Coronacrisis	4
Structuur Uitvoeringsprogramma	5
Uitgevoerde activiteiten in 2020-2021	5
Regionale en provinciale activiteiten	6
Beheersinstrumenten recreatieve druk	6

Financieel overzicht

Prioritering	8
Exploitatiekosten	8
Basispakket - Begroting Recreatie & Toerisme Wormerland	9
Investeringskosten Basispakket	10
Financieringsplan	10

Bijlage 1

Legenda van afkortingen stakeholders op alfabetische volgorde	11
---	----

Bijlage 2

Uitvoeringsprogramma uitgewerkt naar ontwikkelpijlers	12
---	----

Bijlage 3

Beheersinstrumenten recreatieve druk	22
--------------------------------------	----

1

Inleiding en structuur

Hoofddoel

Voor u ligt het Uitvoeringsprogramma Recreatie & Toerisme Wormerland 2022-2028. Dit programma bevat concrete acties voor de komende jaren om de ambities uit de Nota Recreatie & Toerisme te realiseren. Hoofddoel van deze nota is het verder ontwikkelen en versterken van de recreatief/toeristische identiteit van Wormerland door:

- het openstellen van het diverse landschap;
- het uitdragen van de rijke historie, erfgoed en verhalen;
- het bevorderen van fiets- wandel en vaarrecreatie, met accent op duurzaamheid;
- het behouden en/of versterken van de vitaliteit van de dorpen (met balans in leefbaarheid - levendigheid);
- het verbeteren van het voorzieningenniveau voor een gastvrij bezoek.

De ambities worden aangepakt door een intensivering van de samenwerking in de regio Zaanstreek-Waterland en binnen de MRA, de bezoeker ziet namelijk geen grenzen. We werken eraan om jaarlijks meer bezoekers te trekken die langer verblijven en regelmatig terugkeren. Uiteindelijk zullen economische initiatieven gestimuleerd worden, de werkgelegenheid stijgen en zijn er meer mogelijkheden voor de inwoners om dichtbij huis te recreëren.

Met behulp van deze nota en het bijhorende uitvoeringsprogramma houden we zelf de regie in handen om sturing te geven aan de gewenste recreatieve en toeristische ontwikkelingen in Wormerland. Op die manier bewaken we de balans tussen enerzijds de verlevendiging van de dorpen en anderzijds de leefbaarheid van inwoners.

Totstandkoming Uitvoeringsprogramma & Coronacrisis

De Nota Recreatie & Toerisme Wormerland 2020-2028 is in mei 2020 vastgesteld. Deze nota is tot stand gekomen op basis van input uit inwoners, ondernemers uit verschillende sectoren uit de gemeente, regionale stakeholders, Raadsleden en beleidsmedewerkers van verschillende ambtelijke

disciplines. In de nota leest u meer over het proces. In het uitvoeringsprogramma is de opgehaalde input geconcretiseerd in acties en activiteiten, uitgezet in de tijd.

“Recreatie en toerisme bieden mooie kansen voor de zichtbaarheid van Wormerland als onderdeel van de Zaanstreek”

Jeroen Schalwijk, portefeuillehouder Toerisme

In februari 2020 zorgt COVID-19 voor een wereldwijde pandemie, met ook enorme gevolgen voor de (internationale) bezoekerseconomie. Tijdens de lockdowns zijn horecagelegenheden en winkels dicht of kunnen door de anderhalve-meter maatregelen veel minder gasten ontvangen. De kamers bij vakantieverblijven bleven leeg, evenementen werden geannuleerd. Aan de andere kant willen mensen door de beperkte mogelijkheden juist naar buiten om te wandelen, fietsen en varen.

Zeker nu mensen regelmatig vanuit huis werken is de druk op recreatieve voorzieningen vlakbij huis toegenomen. Denk hierbij aan korte(re) ommetjes, grasveldjes om buiten te sporten, bankjes om te picknicken, fietsroutes door de omgeving. Ook is er in toenemende mate aandacht voor de fysieke en mentale gezondheid van mensen. Nog steeds is het coronavirus niet onder controle, waardoor het werken aan herstel van de sector nog niet op volle toeren opgestart kan worden. Dit heeft invloed gehad in de oplevering van dit uitvoeringsprogramma maar zeker ook op de activiteiten in het programma, dat nog meer aansluit op het gezondheidsbeleid van gemeente Wormerland.

Structuur Uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsprogramma is ingedeeld volgens de drie ontwikkelpijlers die in de Nota Recreatie & Toerisme centraal staan. Dit zijn:

1. Beleef het landschap Wormerland
2. Geniet op het water van de Zaan en het Wormer- en Jisperveld
3. Ontdek de Zaanoever, bruisend en levendig

Elke ontwikkelpijler is uitgewerkt in diverse speerpunten en onderliggende acties, die vervolgens invulling geeft aan één of meerdere recreatieve/toeristische doelen. De inzet van marketing en promotie is gericht op de ondersteuning van deze drie ontwikkelpijlers en wordt in een apart onderdeel uiteengezet.

Het uitvoeringsprogramma is een dynamisch document en heeft een reikwijdte tot en met 2028. Bewust is deze lange scope weergegeven, omdat toeristische gebiedsontwikkeling lange doorlooptijden kent. Uiteraard kunnen nog diverse onvoorziene situaties invloed hebben op de activiteiten. In het programma is onderscheid aangebracht in de termijn van realisatie: kort, midden en/of lang. Voor de periode 2025-2028 zal dit uitvoeringsprogramma geactualiseerd worden.

De gedetailleerde uitwerking van het uitvoeringsprogramma in ontwikkelpijlers, speerpunten en activiteiten is weergegeven in bijlage 1. Dit uitvoeringsprogramma kent een gedeeld eigenaarschap. Voor veel speerpunten geldt dat de gemeente de samenwerking met andere partijen moet opzoeken. Het gaat daarbij om stakeholders op verschillende schaalniveaus: lokaal (ondernemers, maatschappelijke instellingen, belangenverenigingen, bewoners etc.) en regionaal (regio Zaanstreek-Waterland, MRA, provincie, etc.) In de nota is een stakeholdersanalyse opgenomen. In dit uitvoeringsprogramma staat per actie beschreven met welke partner(s) samenwerking nodig is.

Het programma is per ontwikkelprogramma gerangschikt, verder onderverdeeld in speerpunten en

activiteiten. In het programma is aangegeven wie verantwoordelijk is, wie de samenwerkingspartners zijn en wat de inzet van middelen (in geld en uren) is. Tot slot is een tijdsplanning opgenomen van de diverse acties.

Uitgevoerde activiteiten in 2020-2021

Sinds de vaststelling van de Nota Recreatie & Toerisme Wormerland 2020-2028 is als voorloper op het uitvoeringsprogramma gewerkt aan diverse speerpunten van de ontwikkelpijlers.

- Sinds september 2019 is Wormerland aangesloten bij promotieorganisatie Stichting Marketing Zaanstreek (SMZ). Wormerland profiteert van de gebiedsgerichte marketing en promotie van de Zaanstreek, zowel digitaal als in fysieke middelen. Het Wormer- en Jisperveld, het erfgoed, de molens, het aanbod en vele recreatieve ondernemers zijn meegenomen in de promotiecampagnes over het gebied Zaanstreek-Waterland.
- De lokale website www.bezoekwormerland.nl is in 2020 opgezet en geïntegreerd in de regionale website www.zaans.nl, het natuur-, cultureel- en verblijfsaanbod en recreatiemogelijkheden van Wormerland zijn opgehaald en ingevoerd op deze website. Zo is Wormerland beter zichtbaar en vindbaar in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en daarbuiten.
- De samenwerking binnen de MRA en regio Zaanstreek-Waterland is versterkt, hetgeen onder andere heeft geresulteerd in een cultuur/landschapsfietsroute en toewijzing van regio-budget aan activiteiten gericht op het landelijke NBTC-themajaar 'Ode aan het Landschap 2021'. Ook wordt in 2021 een gezamenlijke visie waterrecreatie Zaanstreek-Waterland opgesteld en zijn er middelen gereserveerd voor het realiseren van kansen of oplossen van eenvoudige knelpunten.
- In 2021 is in samenwerking met WormerWonen de kanokaart Wormer- en Jisperveld geactualiseerd. Deze wordt tevens meer zichtbaar door het plaatsen van een aantal borden, dat bij de start van het kanoseizoen 2022 officieel wordt gelanceerd.

Meelmolen De Koker is in 1866 herbouwd en regelmatig open voor bezoek.

- De activiteiten voor Ode aan het Landschap en het onderzoek naar bewegwijzering verbinding Zaanstad/Wormerland zijn gestart in 2021 en lopen door naar 2022. Het budget 2021 wordt hiervoor meegenomen naar 2022.

Regionale en provinciale activiteiten

Gemeente Wormerland is als netwerkpartner verbonden aan de regio Zaanstreek-Waterland, recreatieschap Twiske-Waterland, de Metropoolregio Amsterdam (MRA), Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en provincie Noord-Holland. Daarnaast is gemeente Wormerland door de samenwerking met Stichting Marketing Zaanstreek ook aangesloten bij netwerkorganisaties en belangenorganisaties binnen de recreatieve- en toeristische branche zoals Kennis Netwerk Destinatie Nederland, NBTC en stichting Citymarketing Netwerk Nederland. Diverse studies, onderzoeken, strategische visies en projecten met raakvlakken voor recreatie & toerisme worden jaarlijks opgesteld en uitgevoerd. Nieuwe kansen en mogelijkheden kunnen daaruit aandienen, zoals bijvoorbeeld de Corridorstudie Amsterdam-Hoorn met ideeën over

een nieuw (snel)fietspad. Zodra dergelijke plannen concreter worden, gaan wij daarop acteren. De verwachting is dat om deze kansen te kunnen benutten bepaalde bedragen nodig zijn die nu niet begroot zijn.

Beheersinstrumenten recreatieve druk

In bijlage 3 staat weergegeven welke beheersinstrumenten ingezet kunnen worden om de recreatieve druk in balans te houden met de leefomgeving Wormerland. Bezoekers worden gestimuleerd zoveel mogelijk zonder auto naar Wormerland te komen. Uiteraard zijn er ook bezoekers die toch hun auto in de gemeente willen parkeren. In de gebiedsontwikkeling van de Zaanoever wordt naast de parkeer ruimte voor inwoners ook rekening gehouden met een toenemende parkeerbehoefte van auto's van bezoekers. Vooralsnog worden op de korte(re) termijn geen parkeerissues voor bezoekers verwacht.

© Ed Zijp

2

Financieel overzicht

Prioritering

In de begroting en investeringsoverzicht 2022-2025 is uitgegaan van prioritering. Daarom is zowel de begroting als het investeringsoverzicht opgedeeld in een basispakket en een pluspakket. In de prioritering is gekozen om als eerste de basis goed op orde brengen en de quickwins aan te pakken voor alle drie de ontwikkelpijlers. Die activiteiten zijn ondergebracht in het basispakket. Voor een extra versnelling zijn mogelijkheden geschetst in het pluspakket.

De geraamde kosten van het Uitvoeringsprogramma Recreatie & Toerisme zijn in onderstaand overzicht over de periode 2022-2025 opgenomen. Dit betreffen de kosten voor inzet op de korte(re) termijn. In 2024 wordt een tussenevaluatie opgesteld, met een actualisatie van het uitvoeringsprogramma. Ook zal dan de begroting en mogelijke investeringen voor de jaren 2025-2028 inzichtelijk gemaakt worden.

Exploitatiekosten

De kosten voor uitvoering van het basispakket valt binnen de reeds beschikbaar gestelde begroting voor Toerisme en Streekmarketing van € 29.171,- per jaar voor 2022 tot en met 2025. In dit bedrag is de verlaging van € 2.000,- in het kader van de ombuigingen verwerkt. In 2022 wordt eenmalig € 10.505,- toegevoegd aan het budget om te besteden voor het uitvoeringsprogramma. Dit bedrag is meegenomen bij de jaarrekening 2020.

In het basispakket zitten ook de kapitaallasten voor de investeringen uit het basispakket. Deze kapitaallasten van € 7.274 (2022) en € 12.371 (jaarlijks vanaf 2023) zijn fors en laten daardoor weinig vrije bestedingsruimte over voor andere (incidentele) initiatieven en nieuwe plannen.

De kosten voor uitvoering van het pluspakket zijn nog niet gedekt in de meerjarenbegroting. In het 2^e kwartaal 2022 worden aparte voorstellen voor het pluspakket opgesteld voor college en raad.

Naast de jaarlijkse exploitatiebijdrage wordt er aangehaakt op middelen van externe partijen om regionaal recreatie en toerisme te stimuleren en versterken. Denk hierbij aan:

- Vervoerregio Amsterdam (VRA)
- Metropoolregio Amsterdam (MRA)
- Regiogelden Zaanstreek-Waterland (voormalige SRA-gelden)
- Recreatieschap Twiske-Waterland (RTW)
- Recreatie Noord-Holland (RNH)
- Provincie Noord-Holland (PNH)
- Hoogheemraadschap Hollands Noorder-Kwartier (HHNK)

Basispakket - Begroting Recreatie & Toerisme Wormerland

Basispakket exploitatiekosten	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Ontwikkelpijler 1: Beleef het landschap Wormerland							
1.1 Wormerland toegankelijk maken <i>Fietskaart 'rondje Wormerland'</i>	€ 1.000						
1.2 Basisfaciliteiten op het land <i>Onderzoek bewegwijzering in en naar Wormerland</i>	€ 9.000						
1.3 Recreatief aanbod <i>Nieuwe routeontwikkeling</i>	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000			
Ontwikkelpijler 2: Geniet op het water							
2.1 Verbeteren aquapuntuur <i>Co-financiering actiepunten visie Waterrecreatie ZaWa</i>	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000			
2.2 Informatie aan waterrecreanten <i>Beleving erfgoed vanaf het water</i>	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000			
Ontwikkelpijler 3: Ontdek de Zaanoever							
3.1 Versterken verblijfsgebied <i>Onderzoek voet/fietsveer</i>		€ 3.000					
3.2 Beleving langs de Zaanoever <i>Verhaallijnen ontwikkelen en uitdragen</i>	€ 2.000	€ 2.000					
3.3 Toegankelijkheid en gastvrijheid <i>Wandelkaart Zaanbocht-Zaanoever</i> <i>Onderzoek naar bewegwijzering verbinding ZST/WL</i>	€ 500 € 10.000						
4. Marketing en promotie							
4.1 Versterken identiteit Wormerland <i>SMZ-samenwerking</i> <i>Dienstverlening uit-data website</i> <i>Promotionele acties</i>	€ 7.500 € 2.550 € 2.000	€ 7.500 € 2.600 € 2.000	€ 7.500 € 2.650 € 2.000	€ 7.500 € 2.679 € 2.000	€ 7.500 € 2.716	€ 7.500 € 2.754	€ 7.500 € 2.791
Onvoorzien voor incidentiele initiatieven Kapitaallasten investeringen Basispakket Onderhoud/beheer investeringen	€ 500 € - pm	€ 500 € 7.274 pm	€ 500 € 12.371 pm	€ 500 € 12.371 pm	€ 12.371 pm	€ 12.371 pm	€ 12.371 pm
Subtotaal Basispakket	€ 39.050	€ 28.874	€ 29.021	€ 29.050	€ 22.587	€ 22.624	€ 22.662
Ruimte	€ 121	€ 297	€ 150	€ 121	€ 6.584	€ 6.547	€ 6.509
Budget totaal	€ 39.676	€ 29.171	€ 29.171	€ 29.171	€ 29.171	€ 29.171	€ 29.171

Investeringskosten Basispakket

Naast jaarlijkse exploitatiekosten zijn investeringen gewenst om een duurzame impuls te geven aan het uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme.

Ook deze investeringen zijn onderverdeeld in een basis- en pluspakket.

De investeringen in het basispakket zijn gericht op:

- het uitbreiden en/of verbeteren van basisvoorzieningen langs recreatieve wandel-, fiets- en vaarroutes, denk hierbij aan bankjes, picknickplekken, uitkijkpunten, steigers en informatieborden;
- het actualiseren van de bebording en route-informatie van de monumentale route Wormerland. Ook is digitalisering van deze route gewenst,

bijvoorbeeld door toevoeging van QR-codes;

- de bewegwijzering langs de Zaanoever om de verbinding met de Zaanbocht en Zaanstad te versterken en bezoekers beter te gidsen door dit gebied.

Samenvattend bedragen de investeringen uit het basispakket € 163.250,-.

Voor de kapitaallasten van de investeringen wordt het afschrijvingsbeleid gehanteerd: Voor straatmeubilair en steigers is dat 10 jaar.

De rente is 1,5%. De kapitaallasten zijn dan € 12.371,- per jaar, deze kosten zijn opgenomen in de meerjarenbegroting.

Basispakket investeringen	Omschrijving	Bedrag (excl. BTW)
Ontwikkelpijler 1: Beleef het landschap Wormerland		
Actualisatie bebording Monumentale Route + QR-code	(12 borden 1,20x0,80m x 1.250,- + aankoop/plaatsingskn)	€ 22.500
Rustplekken, uitkijkpunten langs fiets-wandelroutes*	(7 plekken x 7.500,-)	€ 52.500
Informatieborden langs routes*	(10 borden 1,20x0,80m x 1.250,- + aankoop/plaatsingskn)	€ 18.750
Ontwikkelpijler 2: Geniet op het water		
Voorzieningen 4 gemeente-eilanden <i>Houten steigers bij Koentje/Merckenrif/Blindeman**</i>	(3 steigers van 9x1 mtr x 10.000,-)	€ 30.000
<i>Rust/picknickbanken*</i>	(10 x 2.000,- per picknickbank)	€ 20.000
<i>Informatieborden**</i>	(4 borden 1,20x0,80m x 1.250,- + aankoop/plaatsingskn)	€ 7.500
Ontwikkelpijler 3: Ontdek de Zaanoever		
Bewegwijzering Zaanbocht-Zaanoever	(schatting 40 bordjes x 200,- + aankoop/plaatsingskn)	€ 12.000
Totaal te financieren		€ 163.250

Financieringsplan

Voor de financiering van de investeringen uit het basispakket is uitgegaan van financiële bijdragen van Provincie Noord-Holland en Recreatieschap Twiske-Waterland. Hiermee rekening houdend betekent het voor de gemeente Wormerland een benodigd krediet van € 114.083,- voor de investeringen uit het basispakket.

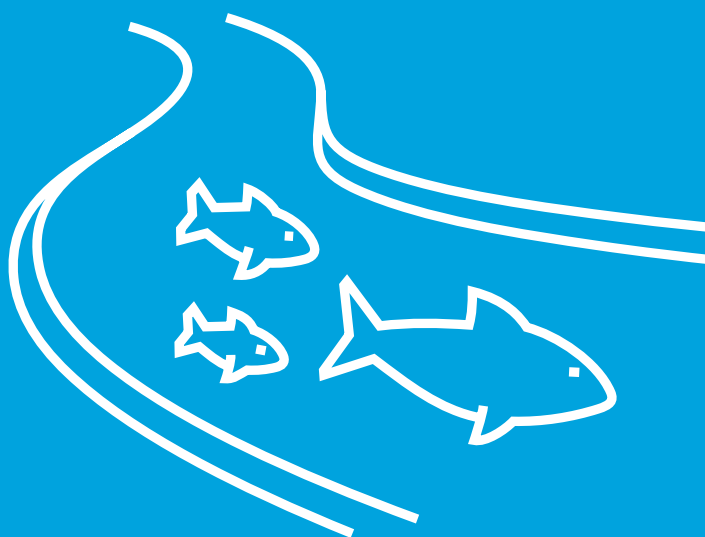
Financieringsplan		
Gemeente Wormerland		€ 114.083
* Bijdragen Recreatieschap Twiske-Waterland	schatting (1/3 co-financiering RTW)	€ 30.417
** Bijdragen Provincie Noord-Holland	50% van voorzieningen gemeente-eilanden	€ 18.750
Totaal te financieren		€ 163.250

Bijlagen

Bijlage 1

Legenda van afkortingen stakeholders op alfabetische volgorde

A&P	=	Amsterdam & Partners
BTLH	=	Bureau Toerisme Laag Holland
FB	=	Fietsersbond
HIS	=	Historische vereniging(en)
HHNK	=	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
LNH	=	Landschap Noord-Holland
MRA	=	gemeenten Metropoolregio Amsterdam
NM	=	Natuurmonumenten
ODIJ	=	ODIJmond
POE	=	De Poelboerderij
PNH	=	Provincie Noord-Holland
RNH	=	Recreatie Noord-Holland
SBB	=	Staatsbosbeheer
SMZ	=	Stichting Marketing Zaanstreek
TW	=	Recreatieschap Twiske-Waterland
VRA	=	Vervoerregio Amsterdam
ZaWa	=	gemeenten Zaanstreek Waterland

Bijlage 2

Uitvoeringsprogramma uitgewerkt naar ontwikkelpijlers

Uitvoeringsprogramma 2022-2028

NR	Speerpunten en acties	Toelichting	Initiatiefnemer	Partner(s)	Termijn
Ontwikkelpijler 1: Beleef het landschap Wormerland					
1.0 Ontwikkeling beleid					
1.0.1	Opstellen omgevingsvisie Wormerland		Gemeente		Kort
1.0.2	Opstellen van regionale detail-handelsvisie Zaanstreek-Waterland	Een aantrekkelijk dorpscentrum trekt bezoekers aan en nodigt uit tot langer verblijf.	ZaWa	Ondernemers	Kort
1.0.3	Opstellen uitgangspunten kort verblijf camperplekken	Voorzien van beleid in stijgende behoefte aan camperplaatsen (indien op gemeentegrond)	Gemeente	HHNK, agrariers, campings	Midden
1.0.4	Opstellen beleid AirBnB	Voor de coronacrisis was een stijging te zien in het verhuren van de woning aan bezoekers. Beleid is nodig om regie te houden op toekomstige vakantieverhuur van woningen	Gemeente		Kort-midden
1.0.5	Opstellen gebiedsvisie Neck-Zuid (Kom A7)	Visie voor Neck-Zuid is nodig om richting te geven voor ontwikkel-initiatieven	Gemeente		Kort
1.1 Toegankelijker maken van Wormerland voor fietsers en wandelaars					
1.1.1	Fietskaart 'rondje Wormerland' vanaf Zaanse Schans	Bezoekers Zaanse Schans die een rondje willen fietsen, richting Wormerland te rijden	Gemeente	SMZ, fietsverhuur, Zaanse Schans	Kort
1.1.2	Actualisatie monumentale route incl toevoegen QR-codes	De monumentale route is nog niet gedigitaliseerd en daardoor onvindbaar op het internet	Gemeente	SMZ, Historische vereniging	Kort
1.1.3	Bestaande fiets/wandelroutes digitaal vindbaar	Digitale ontsluiting van de fiets en wandelroutes door/in Wormerland inclusief verhalen, historie, omgeving	SMZ	Gemeente, Historische verenigingen	Kort-midden
1.1.4	Ontwikkelen van virtuele tours Wormerland	Inspiratie bieden met filmpjes over Wormerland om bezoekers aan te trekken	Gemeente	SMZ	Midden
1.1.5	Onderzoek naar verruiming openstelling laarzenpad Wormer	Het laarzenpad is slechts 3 maanden opengesteld voor wandelaars. Een natuurtoets zal nodig zijn of verruiming mogelijk is.	Gemeente	Natuurmonumenten, agrariers, PNH	Kort
1.1.6	Onderzoek mogelijkheden wandel (laarzen)paden bij Jisp, Oostknollendam, Neck	Er is behoefte bij inwoners om rond hun dorp ommetjes te maken.	Gemeente	RNH, natuurmonumenten, particuliere eigenaren	Midden-lang
1.2 Verbeteren van de basisfaciliteiten					
1.2.1	Op orde brengen van openbare voorzieningen	Versterken (bestaande) door-kijkjes, bankjes, afvalbakken, rust-picknickplekken, uitzichtpunten, bomen, groen	Gemeente	RNH, natuurmonumenten, particuliere eigenaren	Midden-lang
	<i>Inventarisatie huidige en gewenste openbare voorzieningen</i>		Gemeente		Kort

NR	Speerpunten en acties	Toelichting	Initiatiefnemer	Partner(s)	Termijn
1.2 Verbeteren van de basisfaciliteiten					
	<i>Verbeteren en Inrichten van diverse rust-picknickplekken</i>		Gemeente	RTW	Kort
	<i>Inrichten van schuilplekken</i>		Gemeente	RTW	Kort-midden
	<i>Afspraken over onderhoud en beheer van de rust-picknickplekken buitengebied</i>		Gemeente	RTW	Kort
1.2.2	Stimuleren oplaadplekken (voor elektrische fietsen) bij horeca/toeristisch aanbod	Gebruik van e-bikes neemt sterkt toe, daarmee ook de behoefte om onderweg op te laden.	Gemeente	Ondernemers, stakeholders	Kort-midden
1.2.3	Onderzoek naar en evt. uitvoering geven aan actuele bewegwijzering	Met goede bewegwijzering is Wormerland herkenbaar en goed vindbaar	Gemeente	ANWB, RTW	Kort
1.2.4	Ruimte geven aan smart-mobility initiatieven, meekoppelkansen benutten	De ontwikkelingen voor deelauto's/ fietsen bieden mogelijkheden om alle kernen beter te bereiken.	Vervoerregio/ markt	Gemeenten ZaWa, RNH	Continu
1.2.5	Meeliften op verbetering/uitbreiding van fiets- infrastructuur	Toenemend aantal (elektrisch) fietsen vraagt om aanpassingen aan en uitbreiding van de fietspaden	Vervoerregio	Gemeenten ZaWa	Continu
1.3 Vergroten en verbreden van het recreatieve aanbod					
1.3.1	Versterken verbinding met (bestaande) evenementen		Gemeente	Gemeenten ZaWa	Continu
	<i>Open Monumentendagen</i>		Gemeente	Diverse partijen	
	<i>Ronde van Noord-Holland (start of eindpunt)</i>		Extern		
	<i>Molendagen</i>		Extern		
	<i>Veldexpo / Door 't Lint / Ifiks</i>		Extern		
	<i>Kunstbezit Wormerland</i>		Gemeente		
1.3.2	Productontwikkeling(en) Ode aan het Landschap 2021-2022	NBTC zet 2021-2022 het landschap als themajaar centraal. Regionaal en lokaal worden projecten hierop aangehaakt.	SMZ	WL, OZ, Za, Landsmeer, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer	Kort
	<i>Project Fluisterende Molens - weidemolens</i>		PNH, ZaWa	BTLH, SMZ, SBB, TW	
	<i>Organiseren foto-landschapswedstrijd</i>		ZaWa	BTLH, SMZ, SBB, TW	
	<i>Toevoegen van schilderijlijsten in het landschap aan cultuurroute</i>		ZaWa	BTLH, SMZ, SBB, TW	
	<i>Inventariseren en uitvergroten Boerenlandpaden</i>		ZaWa	BTLH, SMZ, SBB, TW	
1.3.3	Versterken samenwerking stakeholders Zaans Museum, Zaanse Schans, Zaanstad	Productontwikkeling i.c.m. aanbod Zaans Museum, Zaanse Schans	Gemeente	ZST, Zaanse Schans, Zaans Museum, SMZ	Continu

NR	Speerpunten en acties	Toelichting	Initiatiefnemer	Partner(s)	Termijn
1.3 Vergroten en verbreden van het recreatieve aanbod					
1.3.4	Stimuleren activiteiten, evenementen, arrangementen, routes	Erfgoed-landschapbeleving voor diverse doelgroepen. Inspiratie uit verhaallijnen beschuit, cacao, walvisvaart, (weide)molens	Gemeente/SMZ	Marktpartijen, historische verenigingen, Zaaans Erfgoed	Continu
1.3.5	Opzetten tijdelijke plasdras broedgebied naast Kerkepad/ Engewormerringdijk	Induatie t.b.v. de weidevogels. Plaatsen van informatiebord.	Gemeente	Agrariërs, Natuurmonumenten	Kort
1.3.6	Opzetten kleinschalig fonds gericht op omvormen grasland naar bloemenweide		Gemeente		
1.3.7	Stimuleren aanbod kleinschalige overnachtings-accommodaties	Toevoegen van kwaliteit en uniek verblijfsaanbod stimuleert bezoekers tot (langer) verblijf in Wormerland	Gemeente	Ondernemers, stakeholders	Continu
1.3.8	Onderzoeken aankoop en recreatieve mogelijkheden 'De Trickel'	De Trickel ligt naast De Poelboerderij en is bezoekbaar veenweidegebied.	Gemeente, Poelboerderij	NN, stakeholders?	Kort-midden
1.3.9	Onderzoeken aankoop beschuitsoven Jisp	De beschuitsoven is uit 17 ^e eeuw en nog volledig intact. De oven hoort bij de cultuurhistorie van Wormerland.	Gemeente	Historische vereniging, stakeholders	Kort-midden
1.3.10	Onderzoeken mogelijkheden van kleinschalig vakantiepark/ glamping	Met een kleinschalig vakantiepark verblijven bezoekers (langer) in Wormerland	Gemeente		Midden-lang
1.3.11	Onderzoeken ontwikkeling 'onderwater-belevingstunnel'	Wijdewormer ligt 4 meter onder ANP. Dit gevoel zichtbaar maken in 'onderwater-belevingstunnel' (meenemen in ontwikkeling snel-fietsverbinding Corridorstudie)	Gemeente	Vervoerregio	Midden-lang
1.3.12	Onderzoeken ontwikkeling beleefbaarheid Buurtschap Bartelsluis	Bartelsluisbuurt biedt interessant erfgoed. Hoe is dit beleefbaar te maken?	Gemeente	Buurtbewoners	Midden-lang
1.3.13	Aanhaken op ontwikkelingen Kom A7	Benutten van recreatieve kansen bij herontwikkeling van dit gebied	Gemeente	Purmerend, ontwikkelaars, stakeholders	Midden-lang

Ontwikkelpijler 2: Geniet op het water van de Zaan en het Wormer- en Jisperveld

2.0 Overkoepelend beleid					
2.0.1	Opstellen uitgangspunten verblijf waterrecreanten	I.s.m. Zaanstad uitgangspunten opstellen over aanmeren en ligduur openbare steigers	Gemeente	ZST	Midden
2.1 Faciliteiten langs/op het water zijn op orde					
2.1.1	Inventarisatie en onderzoek mogelijkheden faciliteiten Zaanover/Noordhollandsch Kanaal - denk aan: <i>Verbeteren zichtbaarheid/toegankelijkheid bestaande aanlegsteiger(s) (ook met groen)</i>	De recreatieve mogelijkheden zijn nog beperkt langs de oevers van de Zaan en Noordhollandsch Kanaal. Versterking kan op diverse voorzieningen.	Gemeente		Kort

NR	Speerpunten en acties	Toelichting	Initiatiefnemer	Partner(s)	Termijn
2.1 Faciliteiten langs/op het water zijn op orde					
	<i>Nieuwe aanlegsteigers langs de Zaan (incl. 1 voor riviercruisevaart)</i>		Gemeente	ZST, PNH, HHNK, RTW	Midden-lang
	<i>Koppelen steigers aan beschoeiingsvervangingsprogramma (MIP)</i>		Gemeente		Kort
	<i>Ontwikkeling van kleinschalige haven</i>		Gemeente	Stakeholders, ZST, PNH, HHNK	Midden-lang
	<i>Onderzoek en evt ontwikkeling van chillplek Zaan</i>		Gemeente	Stakeholders, PNH, HHNK	Midden-lang
	<i>Onderzoek kansen nieuwe recreatieve functies gebied "De Poel"</i>		Gemeente	Stakeholders, PNH, HHNK	Midden-lang
2.1.2	Verbeterplan recreatieve voorzieningen WJV met o.a.	Bevorderen van dagwaterrecreatie op gemeente-eilanden in het Wormer- en Jisperveld			
	<i>Subsidieaanvragen provincie NH</i>		Gemeente	PNH, TW, RNH	Kort
	<i>Aanlegsteigers bij alle gemeente-eilandjes</i>		Gemeente	PNH, TW, RNH	Kort
	<i>Vernieuwen voorzieningen op gemeente-eilandjes</i>		Gemeente	TW, RNH	Kort
	<i>Informatieborden op de eilandjes</i>		Gemeente	NM, Poelboerderij, SMZ, PNH, RTW	Kort
	<i>Diverse aanlegplaatsen koppelen als Landvasten - sloepenroute</i>		RNH	Gemeente, PNH	Kort-midden
	<i>Realisatie van zwemvlot in de Poel / Zwet</i>		Gemeente	PNH, TW, RNH, Poelboerderij	Kort
	<i>Verbeteren surfstrandje bij de rietgors, evt met chillplek</i>		Gemeente		Midden-lang
2.1.3	Onderzoeken plek voor aanleg 3° botenhelling	Is er behoefte aan een 2° botenhelling in Wormerland, mogelijk aan de Zaan	RTW	Gemeente, PNH	Midden
	<i>Bij geschikte plek - realisatie van 3° botenhelling in WL</i>				Midden-lang
2.1.4	Aanhaken op actiepunten (groen)structuurvisie	Bomen, planten en bloemen dragen bij aan een aantrekkelijke verblijfsomgeving	Gemeente		Continu
2.1.5	Meeliften nieuwe faciliteiten met uitvoeringsprogramma OW	Benutten van recreatieve kansen, denk aan kunstwerken, steigers etc.	Gemeente		Continu
2.2 Optimaliseren van de regionale aquapunctuur					
2.2.1	Opstellen visie en kansen/knelpunten waterrecreatie Zaanstreek-Waterland	Met een regionale visie wordt in Zaanstreek-Waterland gezamenlijke ambities geformuleerd om waterrecreatie te bevorderen.	Regio ZaWa	RTW, PNH, HHNK, ondernemers, stakeholders	Kort

NR	Speerpunten en acties	Toelichting	Initiatiefnemer	Partner(s)	Termijn
2.2	Optimaliseren van de regionale aquapunctuur				
2.2.2	Plan van aanpak waterrecreatie Zaanstreek-Waterland		Regio ZaWa	RTW, PNH, HHNK, NM, ondernemers, stakeholders	Kort
	<i>Ontwikkelen nieuwe sloepen-routes</i>		Gemeente		Midden
	<i>Beheer en bediening Engewormerbrug (Waterkaart)</i>		HHNK	PNH, vrijwilligers	Kort
	<i>Bevorderen en bewustwording duurzame waterrecreatie</i>		Gemeente	Regio ZaWa, RNH, PNH	Continu
	<i>Onderzoek behoefte aan elektrische oplaadpunten e-boats</i>		RTW	Regio ZaWa, RNH, PNH	Midden-lang
	<i>Knelpunten oplossen voor vaarondje Wormer</i>		Gemeente	RTW, PNH	Midden-lang
	<i>Co-financiering regionale projecten ZaWa</i>		Gemeente	Regio ZaWa, RNH, PNH	Kort-midden
2.2.3	Beheer en onderhoud steigers, aanlegplekken in het veld, informatieborden e.d. langs de vaarroutes	Heldere afspraken maken over het beheer en onderhoud van de voorzieningen langs het water, om ze open en toegankelijk te houden.	Gemeente, RTW	HHNK, NM	Kort-midden
2.2.4	Onderzoek financiering aankoop en restauratie Bartelsluis (3 ^e verbinding Zaan/WJV)		Gemeente	HHNK, PNH	Kort-midden
	<i>Na herstel: onderzoek naar mogelijkheid overtoom bij Bartelsluis</i>				Lang
2.2.5	Blijvend aandacht vragen doorvaarbaarheid vaarwegen en WJV		Gemeente	HHNK	Continu
2.3	Waterrecreanten breed en divers informeren		Bevorderen stille en duurzame waterrecreatie		
2.3.1	Vernieuwen kanoroutekaart WJV	De huidige kanokaart is gedateerd. Impuls geven aan het kanoroutenetwerk	Gemeente	WormerWonen, Poelboerderij, NM, ondernemers, SMZ, de Zwetplassers	Kort
	Additioneel plaatsen van kanoroutenetwerk informatiebord(en)	Extra aandacht en impuls voor het kanoroutenetwerk in het Wormeren Jisperveld	Gemeente	WormerWonen, Poelboerderij, NM, ondernemers, SMZ, de Zwetplassers	Kort
2.3.2	Plaatsen informatieborden langs Zaan/Noordhollandsch Kanaal over het WJV	Waterrecreanten stimuleren tot langer verblijf of frequenter bezoek	Gemeente	SMZ, NM, Poelboerderij, HHNK, PNH, RTW	Kort-midden
2.3.3	Versterken beleving industrieel en cultureel erfgoed vanaf het water	Waterrecreanten informeren en inspireren over het erfgoed en daarmee verleiden tot langer verblijf	Gemeente	Regio ZaWa, hist verenigingen, Molenfederaties, natuurorganisaties	Kort-midden

NR	Speerpunten en acties	Toelichting	Initiatiefnemer	Partner(s)	Termijn
2.3	Waterrecreanten breed en divers informeren	Bevorderen stille en duurzame waterrecreatie			
2.2.2	Plan van aanpak waterrecreatie Zaanstreek-Waterland		Regio ZaWa	RTW, PNH, HHNK, NM, ondernemers, stakeholders	Kort-midden
	<i>Hoe? Bijv. app voor waterrecreanten over erfgoed/historie</i>				
2.3.4	Inventarisatie (digitale) Informatievoorziening waterrecreanten	Er zijn diverse doelgroepen waterrecreatie. Onduidelijk is op welke wijze zij informatie zoeken en nodig hebben.	Regio ZaWa	SMZ, BTLH, RTW, NM	Kort-midden
2.4	Ontwikkelen van diversiteit aanbod waterrecreatie	Bevorderen stille en duurzame waterrecreatie			
2.4.1	Stimuleren delen / verhuur (fluister)boten/sloepen (smart mobility)	We willen stille en duurzame waterrecreatie bevorderen, zodat de kwetsbare Natura 2000-gebieden wordt ontzien	Gemeente	Ondernemers, overheden	Continu
	<i>Bijv. informatie geven over deelapps</i>				
2.4.2	Stimuleren samenwerking ondernemers/organisaties productontwikkeling	Voor de doelgroep “sloepen/kleine motorbootjes” is arrangementontwikkeling gewenst en kansrijk.	Gemeente	SMZ, BTLH, regio ZaWa, Poelboerderij, ondernemers	Continu
Ontwikkelpijler 3: Ontdek de Zaanoevers, bruisend en levendig					
Uitdragen van de rijke historie					
3.0	Overkoepelend beleid				
3.0.1	Vervolgstappen Ontwikkelvisie Zaanoevers met bijvoorbeeld:		Gemeente		Kort-midden
	<i>Beeldkwaliteitsplan Zaanoevers</i>		Gemeente	Diverse stakeholders, ontwikkelaars, ondernemers	Kort
	<i>Notitie woonschepen / ligplaatsen Zaanoevers</i>		Gemeente		Kort-midden
3.1	Zaanoevers versterken tot aangenaam verblijfsgebied	Stimuleren (herhaal)bezoek en (langer) verblijf in Wormerland			
3.1.1	Grip op nieuwe initiatieven bijv. door:				
	<i>Opstellen notitie / toetsingskader obv emotionele drijfveren Zaanoevers</i>		Gemeente		Kort
3.1.2	Opstellen en uitvoeren van gezamenlijke ontwikkelpunten met Zaanstad:		Gemeente, ZST		Kort
	<i>Opzetten overleg- en samenwerkingsstructuur gemeenten Zaanstad-Wormerland</i>	Intensiveren en structureren van de samenwerking door het oprichten van een ambtelijk en bestuurlijk overleg	Gemeente, ZST		Kort

NR	Speerpunten en acties	Toelichting	Initiatiefnemer	Partner(s)	Termijn
3.1	Zaanoever versterken tot aangenaam verblijfsgebied	Stimuleren (herhaal)bezoek en (langer) verblijf in Wormerland			
	<i>Oprichten werkgroep Zaanbocht-Zaanoever</i>	Periodiek met ondernemers rond de tafel voor afstemming over het gebied	Gemeente, ZST	Ondernemers, stakeholders, SMZ	Kort
	<i>Afspraken over eenduidige inrichting openbare ruimte</i>	Creëren van eenheid door herkenbare en waar mogelijk uniforme uitstraling van inrichting openbare ruimte. Denk aan groen, verlichting, bankjes, prullenbakken	Gemeente	ZST	Kort-midden
	<i>Realiseren wandelcircuit Zaanbocht-Zaanoever door:</i>				
	<i>Onderzoeken mogelijkheden voet/fietsveer</i>	In hoeverre is het mogelijk om de voetgangers- en fietsveer terug te brengen in bijv. de bocht van de Zaan	Gemeente, ZST	Ondernemers, stakeholders	Kort-midden
	<i>Onderzoeken van aanvullende behoeften</i>	Welke behoeften leven er bij ondernemers en bezoekers om het gebied verder te versterken	Gemeente, ZST	Ondernemers, stakeholders	Midden-lang
3.1.3	Benutten van meekoppelkansen uit ontwikkelvisie Zaanoever en initiatieven				Kort-midden-lang
	<i>Bijvoorbeeld:</i>				
	<i>Herinrichting / revitalisering Veerdijk ivm aansluiting Zaanbrug</i>	De Veerdijk wordt aangeheeld met de nieuwe Zaanbrug. Dit biedt kansen om een kwaliteitsverbeteringslag te realiseren	Gemeente	ZST, PNH	Kort
	<i>Ontwikkeling pleisterplaatsen en/of steigers langs Veerdijk</i>	De beleving van de Zaan optimaliseren door verblijfplaatsen toe te voegen. Waar mogelijk in combinatie met horeca.	Gemeente	ZST, PNH	Midden
	<i>Op orde brengen van faciliteiten in de openbare ruimte zoals groen, bankjes, prullenbakken, sfeer(verlichting) incl. onderhoud en (afval)beheer.</i>		Gemeente		Kort-midden
	<i>Realiseren van parkpaviljoen bij Zaandriehoek</i>	Woningbouwontwikkeling versterken met recreatieve voorzieningen in de openbare ruimte	Gemeente		Midden-lang
3.1.4	Inzetten Toren van Wormer als landmark entree Zaan-oevergebied	De Toren van Wormer is van verre zichtbaar en kan versterkt worden als landmark van het Zaanoeverbied	Gemeente	Cellnext telecom, omwonenden	Midden-lang
3.2	Vergroten beleving aan het water				
3.2.1	Ontwikkelen verhaallijn(en) Zaanbocht-Zaanoever	Verbindtenis van de 2 gebieden, het historische verhaal achter de Zaanwand en de directeurswoningen aan de overzijde. Koppeling van verleden met heden.	Gemeente	ZST, SMZ, ondernemers	Kort
3.2.2	Uitdragen en beleefbaar maken van de verhalen over rijst, cacao, papier	Erfgoed zichtbaar maken in de tijd van nu.	Gemeente	ZST, SMZ, ondernemers	Kort

NR	Speerpunten en acties	Toelichting	Initiatiefnemer	Partner(s)	Termijn
3.2 Vergroten beleving aan het water					
	<i>Bijv. thematische wandelroutes</i>				
3.2.3	Versterken erfgoedwand als entree van Wormer	De pakhuizenwand is een mooi en herkenbaar beeld dat sterker uitgedragen kan worden	Gemeente	SMZ, ondernemers, historische verenigingen	Kort
3.2.4	Stimuleren van recreatieve, culturele, educatieve activiteiten en divers horeca aanbod Zaanwand	Reuring en levendigheid versterken de identiteit van de Zaanoever	Gemeente	ZST, ondernemers, SMZ, historische verenigingen	Continu
3.2.5	Arrangementontwikkeling	Verbinden van ondernemers om nieuwe producten en arrangementen te ontwikkelen	Gemeente	ZST, ondernemers, Zaanse Schans, rederijen, SMZ	Continu
3.2.6	Duidelijke speelruimte creëren voor initiatieven met unieke verblijfsaccommodaties en concepten	Verkennen en zomogelijk oplossen van knelpunten	Gemeente		Kort-midden
3.2.7	Onderzoeken inzet van (kleinschalige) festivals en evenementen	Festivals en evenementen versterken de identiteit Zaanbocht-Zaanoever. Opening Zaanbrug in 2023 lanceren met gezamenlijk evenement	Gemeente	ZST, ondernemers, SMZ	Kort-midden
	<i>Bijv deelname Sail 2025 - Bruine Vloot</i>				
3.3 Verbeteren van de toegankelijkheid en gastvrijheid					
3.3.1	Vernieuwen Zaanbrug	Door de vervanging wordt de brug veiliger voor fietsers en voetgangers. Door bredere doorvaart passeren schepen sneller.	PNH	ZST / WL	Kort
3.3.2	Aantrekken van bezoekers en verlengen van verblijfsduur door:				
	<i>Verbinden met project Buitenpoort NS Wormerveer</i>	Onderzoeken op welke wijze het unieke buitengebied in het verhaal van de Zaanbocht-Zaanoever meegenomen kan worden	Gemeente	PNH, Zaanstad, ondernemers	Kort-midden
	<i>Benutten kansen Zaanferry - hop on hop off / erfgoedbeleving</i>	De Zaanferry sterker positioneren, Zaanbocht-Zaanoever als aantrekkelijke uitstaptelek doorontwikkelen.	Zaanstad	Zaanferry, Gemeente, SMZ	Kort
	<i>Toeleiden van bezoekers Zaanse Schans naar Zaanoevergebied via fiets / OV / rederijen / Zaanferry</i>		Zaanstad	Gemeente, Zaanse Schans, Zaanferry, rederijen, SMZ	Kort-midden
3.3.3	Onderzoeken en ontwikkelen informatievoorziening ter plaatse				
	<i>Inzet ambassadeurs/hosts voor informatie en gastvrijheid</i>	Inwoners weten als geen ander de verhalen van de streek over te brengen op bezoekers	Gemeente	ZST, historische verenigingen, SMZ	Midden

NR	Speerpunten en acties	Toelichting	Initiatiefnemer	Partner(s)	Termijn
3.2 Vergroten beleving aan het water					
	<i>Optimaliseren bewegwijzering</i>	Met goede bewegwijzering is het gebied herkenbaar	Gemeente	ZST, Anwb, Fietzersbond, stakeholders, SMZ	Kort-midden
	<i>(Digitale) informatievoorziening</i>	Ter inspiratie van bezoekers en ze te gidsen door het gebied (ook gericht op waterrecreanten)	Gemeente	ZST, SMZ	Kort
	<i>Wandelkaart/folder Zaanbocht-Zaanoever</i>	Ter inspiratie van bezoekers en ze te gidsen door het gebied (ook gericht op waterrecreanten)	SMZ	ZST / WL	Kort
4. Marketing en promotie van Wormerland					
4.1 Versterken van de recreatief/toeristische identiteit Wormerland					
4.1.1	Structureel samenwerken met DMO (SMZ)	Een DMO zorgt voor marketing en promotie van de streek. Bezoeker ziet geen gemeentegrenzen.	Gemeente	SMZ	Continu
4.1.2	Bevorderen online-zichtbaarheid		Gemeente	SMZ	Continu
4.1.3	Toevoegen van verhaallijnen uit andere beleidsterreinen		Gemeente	SMZ	Continu
	<i>Bijv. bewustwording landschap / duurzaamheid / waterbeheer / weidevogels</i>				
4.1.4	Ontwikkelen van Wormerlandse communicatiehuisstijl binnen "Zaans"	Wormerland heeft eigen identiteit wat uitgedragen mag worden	Gemeente	SMZ	Kort
4.1.5	Deelnemen in diverse promotionele acties	Wormerland laten aanhaken bij campagnes en promoties	Gemeente	SMZ, BTLH	Kort
4.1.6	Landschap Wormerland virtueel te zien en digitaal te beleven	Inzetten van camera op de Toren van Wormer	Gemeente	Cellnext telecom	Midden
4.2 Op orde brengen van de Informatievoorziening					
4.2.1	Onderzoek naar behoefte (fysieke) informatievoorziening (bijv VVV-punt)	VVV-punt in reisbureau Apollo is gestopt. Is een andere fysieke voorziening nog nodig.	Gemeente	SMZ, Poelboerderij, ondernemers	Kort-midden
4.2.2	Koppelen en actualiseren van evenementen, activiteiten, cultuur op Zaans.nl	De toeristische website moet een compleet en actueel aanbod weergeven	SMZ	Gemeente	Continu
4.2.3	Jaarlijks actualiseren toeristische informatie voor online-kanalen	Online informatie moet up to date zijn	SMZ	Gemeente	Continu
4.3 Stimuleren van samenwerkingsverbanden ten behoeve van opgaven voor toerisme					
4.3.1	Aandacht voor gezamenlijke regionale marketing en promotie	De bezoeker inspireren en stimuleren tot bezoek Zaanstreek-Waterland	SMZ		Continu
4.3.2	Deelname aan diverse werkgroepen en samenwerkingsverbanden lokaal, regionaal, MRA en provinciaal	Gericht op kennisdeling en samenwerking met en binnen de MRA	Gemeente		Continu

NR	Speerpunten en acties	Toelichting	Initiatiefnemer	Partner(s)	Termijn
4.3	Stimuleren van samenwerkingsverbanden ten behoeve van opgaven voor toerisme				
4.3.3	Benutten kansen spreiden bezoekers (programma ABHZ / cycleseeing)	Amsterdam Bezoeken, Holland Zien is gericht op het spreiden van bezoekers vanuit Amsterdam naar de regio. Programmaperiode 4 (2021-2024) is gestart.	A&P	MRA	Kort-midden
4.3.4	Actief communiceren met (toeristische) ondernemers en stakeholders over toerismebeleid	Creëren van draagvlak voor beleid en uitvoering, stimuleren van nieuwe initiatieven	Gemeente, SMZ		Continu

Bijlage 3

Beheersinstrumenten recreatieve druk

De verwachting is een toename in de recreatiedruk van 35% tot 2040 (Zie Ambitiedocument Recreatieschap Twiske-Waterland, 2020), voornamelijk door groei van de omliggende steden. Een toenemende druk op recreatie in de natuurgebieden betekent ook een toename in geluid, vervuiling en andere schadelijke factoren voor de natuur. Het is dan ook van belang dat er een balans gewaarborgd wordt tussen de natuur en recreatie. Het sturen en managen van recreanten zal hierin centraal staan.

De Raad voor de leefomgeving en infrastructuur heeft in 2019 het rapport “Waardevol Toerisme onze leefomgeving verdient het” opgesteld. Daarin stellen ze dat er vijf beheersinstrumenten ingezet kan worden om recreanten te sturen.

1. Bezoek aan een bestemming

Recreatieve druk kan worden beïnvloed door voorafgaand aan de komst van bezoekers de marketing te optimaliseren en de bereikbaarheid te vergroten of juist te verminderen.

2. Toegang en voorzieningengebruik ter plaatse

Recreatieve druk kan worden beïnvloed door instrumenten in te zetten die sturen op de toegang en het gebruik van voorzieningen bij de bestemming. Het gaat hier om het spreiden van recreanten in tijd en ruimte.

3. Gedrag van bezoekers

Recreatieve druk kan worden beïnvloed door het gedrag van de bezoeker ter plaatse te sturen door middel van verleiding, handhaving & toezicht en bewustwording & voorlichting.

4. Faciliteiten voor recreatie vergroten of verkleinen

De fysieke draagkracht op de plaats van een recreatieve bestemming kan worden vergroot door de faciliteiten voor recreanten uit te breiden of van een betere kwaliteit te maken. Ook het tegenovergestelde is mogelijk: het reguleren van de groei of het beperken van de capaciteit.

5. Compensatie van bewoners

De sociale draagkracht op de plaats van een recreatieve bestemming kan worden beïnvloed door bewoners te compenseren voor de druk die zij ondervinden van recreatie, of hen te betrekken en zeggenschap te geven bij plannen en maatregelen.

Voor gemeente Wormerland zouden de vijf instrumenten als volgt toegepast kunnen worden:

1. Bezoek aan een bestemming

Via marketing worden recreanten gestimuleerd recreatieve locaties te bezoeken die meer in het bebouwde gebied en verder van de beschermde natuur liggen. Bijvoorbeeld via digitale kaarten met fietsroutes waarin meer opties staan ook buiten de Natura 2000 gebieden. Of vaarwegen om de beschermde natuurgebieden heen.

2. Toegang en voorzieningengebruik ter plaatse

Real time informatie over de huidige drukte op een locatie, of borden die mogelijke alternatieven aanwijzen kunnen de drukte op een specifieke locatie verminderen. Denk bijvoorbeeld aan borden die alternatieve fiets- wandel en/of vaarroutes aanwijzen of bezoekers die met de auto komen omleiden naar parkeerplekken aan de randen van de gemeente.

3. Gedrag van bezoekers

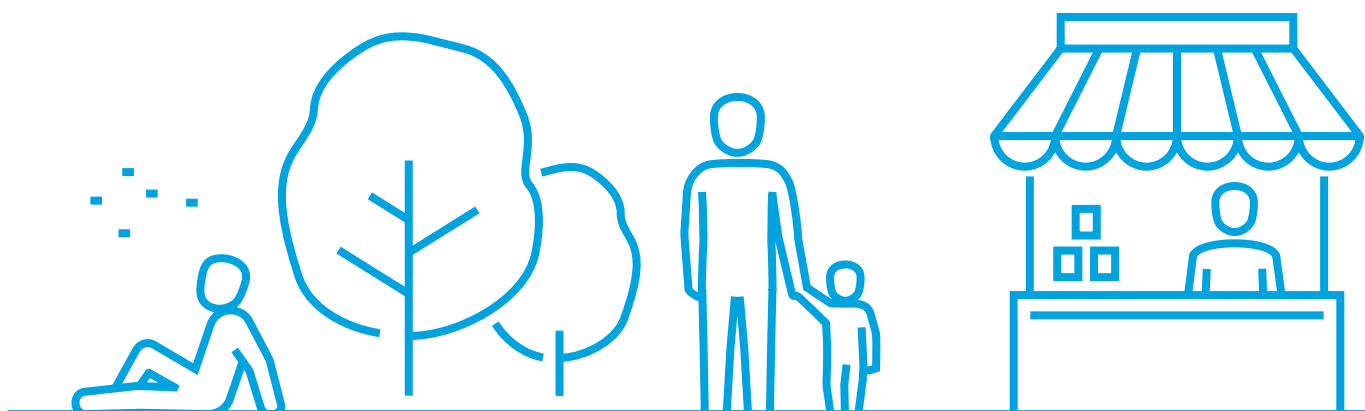
Het gedrag van bezoekers kan beïnvloed worden door verleiding of handhaving. Duidelijke regels wat wel en niet mag zijn gewenst, zodat hier ook op te handhaven is. In het Wormer- en Jisperveld kunnen borden geplaatst worden waarop groot staat aangegeven dat het weidevogelleefgebied is en dat hardvaren onwenselijk is. Barbecue locaties, picknicktafels en afgesloten losloopvelden voor honden kunnen geplaatst worden op locaties waar recreanten gewenst zijn, als een vorm van verleiding. Tevens zou er een zonering gemaakt kunnen worden binnen het Wormer- en Jisperveld. Hierin worden de gevoelige delen van het gebied beter beschermd en wordt het voor het publiek duidelijker wat de hoofdvaarroutes zijn door het gebied.

4. Faciliteiten voor recreatie vergroten of verkleinen

Het belangrijkste hier is het vormen van recreatieve voorzieningen waar recreanten gewenst zijn, in dit geval verder van de beschermde natuur. Door op bepaalde gebieden het aanbod te versterken worden andere meer kwetsbare gebieden ontzien. Het bebouwde deel van Wormerland is op heden nog beperkt in zijn kleinschalige recreatieve aanbod. Wandelpaden, parken, losloopplaatsen voor honden, picknick en barbecueplaatsen en “hubs” (Een ‘knooppunt’ waar diverse bewegwijzerde en onbewegwijzerde fiets- en wandelroutes samenkomen) zijn opties die ontwikkeld kunnen worden binnen de bebouwde omgeving om recreanten weg te lokken van de beschermde natuur.

5. Compensatie van bewoners

Het betrekken van bewoners bij de ontwikkeling van recreatieve voorzieningen is belangrijk. Zij zijn dan ook medegebruikers van de recreatieve en toeristische voorzieningen. Samen kan bekeken worden welke andere compenserende maatregelen, activiteiten en voorzieningen ontwikkeld zou kunnen worden voor de toenemende recreatieve druk. Agrariërs zouden de optie kunnen krijgen een deel van hun land om te vormen tot natuur en ten compensatie zouden zij een nieuwe recreatieve activiteit kunnen realiseren zoals een Bed & Breakfast waar zij alternatieve inkomsten uit kunnen halen. Initiatieven van recreatieondernemers en maatschappelijke organisaties vragen om een afgewogen planologische inpassing door gemeenten en eventueel ook de provincie.

www.wormerland.nl